

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Tietohallintolaki ja kunnat

Kuntamarkkinat, 14.9. – 15.9.2011
Ville-Veikko Ahonen VM

Esityksen sisältö

- Julkisen hallinnon ICT-toiminto
- Tietohallintolaki pähkinänkuoressa
- Lain toimeenpanon käynnistyminen
- Lopuksi...

JulkICT-toiminto VM:ssä, 1.4.2011

Julkisen hallinnon ICT-toiminto / VM

- Perustettu kansliapäällikön alaisuuteen 1.4.2011 lukien
- Julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekninen (ICT)-toiminto:
 - vastaa julkisen hallinnon tietohallinnon, sähköisen asioinnin ja tietovarantojen käytön yleisestä kehittämisestä;
 - vastaa valtionhallinnon tietohallinnon ohjauksesta ja yhteisten kehittämishankkeiden yhteensovittamisesta;
 - edistää valtion ja kuntien välistä tietohallintoyhteistyötä;
 - kehittää yhteisiä toiminnallisia ja teknisiä ratkaisuja ja menetelmiä;
 - vastaa julkisen hallinnon tietoturvallisuuden yleisestä kehittämisestä ja valtionhallinnon tietoturvallisuuden ohjauksesta.
- ICT-johtaja Timo Valli aloitti 1.7.2011
- Nykyiset yksiköt: ValtIT, KuntaIT (ml. SADe-ohjelma) ja TUVE

Tietohallintolaki pähkinänkuoressa (634/2011)

Käsittely ja lainsäädäntöprosessi

- Valtioneuvostolta hallituksen esitys eduskunnalle 11/2010
- Eduskunta:
 - Perustuslakivaliokunnan lausunto 12/2010
 - Hallintovaliokunnan lausunto ja täysistunto 2/2011
- Vahvistaminen: valtioneuvosto ja presidentti 6/2011
- Voimaantulo: 1.9.2011

Lain keskeiset tavoitteet

- Muodollisesti:
 - toteuttaa eduskunnan 7.12.2009 tekemä päätös, että hallituksen tulisi valmistella lainsäädäntö, jonka mukaisesti julkisen sektorin tietojärjestelmien yhteentoimivuus voidaan toteuttaa lainsäädäntöön perustuen viranomaistoimintana sekä vastaavat valtioneuvoston kannanotot
- Käytännössä:
 - Luoda toimivalta ja ohjausmalli, jolla aikaansaadaan edellytykset julkisen hallinnon tietojärjestelmien yhteentoimivuudelle.
 - **Tehostaa julkisen hallinnon toimintaa ja parantaa julkisia palveluja**

Kaksiosainen ohjausmalli

- Valtiovarainministeriöllä hallinnonala- ja toimialarajat ylittävä ja lähes koko julkisen hallinnon kattava toimivalta ohjata tietohallintoa.
- Kunkin ministeriön tehtävänä on ohjata toimialansa tietohallintoa ja tietohallintohankkeiden kehittämistä

Näillä molemmilla vaikutusta kuntiin

Lakia sovelletaan

- valtion virastoihin ja laitoksiin sekä valtion liikelaitoksiin;
- tuomioistuimiin ja muihin lainkäyttöelimiin niiden hoitaessa hallinnollisia tehtäviä;
- **kunnallisiin viranomaisiin niiden hoitaessa laissa niille säädettyjä tehtäviä;**
- julkista hallintotehtävää hoitaviin yhteisöihin ja säätiöihin näiden käyttäessä julkista valtaa.

Lain keskeinen velvoittava sisältö, joilla yhteentoimivuus toteutetaan

- Käytännössä julkisen hallinnon viranomaiselle kolme keskeistä velvoitetta:
 - suunnitella ja kuvata tietohallintonsa julkisen hallinnon tietohallinnon kokonaisarkkitehtuurin mukaisesti (7.1 §),
 - noudattaa tietojärjestelmien yhteentoimivuuden mahdollistamiseksi julkisen hallinnon kokonaisarkkitehtuuria ja sen edellyttämiä yhteentoimivuuden kuvauksia ja määrittämiä sekä toimialakohtaisia kuvauksia ja määrittämiä, joiden sisältö määriteltäisiin asetuksissa (7.2 §),
 - ottaa käyttöön sellaisia tarvitsemiaan sähköisen asioinnin ja hallinnon tukipalveluja, jotka luovat edellytykset yhteentoimivuudelle (11 §).
- Lisäksi viranomaisten on järjestettävä toimintansa siten, että se käyttää tässä laissa mainittuihin perustietovarantoihin talletettuja tietoja, jos viranomaisen toiminta edellyttää niiden tietojen käyttöä.

HUOM: lain kohta IT-hankkeiden lausuntomenettelystä ei koske kuntia

Arkkitehtuuria käytetään keskeisenä ohjausvälineenä

- Visio ja strategia ohjaavat arkkitehtuurin kehittämistä.
- Arkkitehtuurilla hallitaan kokonaisuutta ja ohjataan hankkeiden valintaa hankesalkkuun.
- Arkkitehtuurilla ohjataan hankkeen suunnittelua.
- Hankkeessa voidaan havaita muutostarpeita arkkitehtuuriin.
- Arkkitehtuurilla ohjataan hankkeessa kehitettävien toimintoprosessien ja tietojärjestelmien suunnittelua.
- Toimintoprosessien ja tietojärjestelmien kehittämisen ja käyttöönoton kautta arkkitehtuurin tavoitetila muuttuu nykytilaksi.

JUHTA:N ROOLI

- Keskeinen perussäännös JUHTA:n roolista tietohallintolakiin
 - keskeinen merkitys velvoittavan sääntelyn sisällön valmistelijana
 - koskee valtioneuvostotasoista kokonaisarkkitehtuuria ja sen edellyttämiä yhteentoimivuuden kuvauksia ja määrittämiä
 - käsittelee yhteiset palvelut

- Mekanismit:
 - 1. JHS-suositus, JUHTA valmistelee
 - 2. VM:n päätöksellä kokonaisarkkitehtuuria ja sen edellyttämiä yhteentoimivuuden kuvauksia ja määrittämiä koskeva JHS-suositus voidaan määrätä JH-standardiksi
 - 3. JH-standardi tai sen osa voidaan määrätä velvoittavaksi 4.2 §:n nojalla valtioneuvoston asetuksella.

Voimaantulon siirtymäsäännökset (13 §)

- ”Julkisen hallinnon viranomaisen on aloitettava 7 §:n mukaisen kokonaisarkkitehtuurin kuvauksen laatiminen kuuden kuukauden kuluessa ja saatettava työ loppuun kolmen vuoden kuluessa asiaa koskevan 4 §:ssä tarkoitetun valtioneuvoston asetuksen voimaantulosta.”
- ”Julkisen hallinnon viranomaisen on otettava tarvitsemansa 11 §:ssä tarkoitetut palvelut käyttöön kahden vuoden kuluessa siitä, kun palvelu on käytettävissä ja 11 §:ssä tarkoitettu valtioneuvoston asetus on annettu tai viimeistään kun kyseistä palvelua vastaavan itsenäisesti hankitun palvelun palvelusopimus päättyy.”

Lain toimeenpanon käynnistyminen

Lain toimeenpano

- JHS 179 ICT-palvelujen kehittäminen: Kokonaisarkkitehtuurin kehittäminen, 02/11
- Kirje viranomaisille (ml. kunnat) 09/11 – myöhemmin pyyntö nimetä yhteyshenkilöt
- JHKA:a koskeva aineisto lausuntokierroksella 26.8.2011 saakka – viimeistely syksyllä (hallinnointimalli osa JulkICT-strategiaa)
- JHS-järjestelmän kehitystyö käynnistetty

Lisäohjeistuksesta, koulutuksesta ja tuesta tietoa syksyn aikana

Yhteinen ponnistus...

- tiistaina **25.10.2011** lain ja yhteentoimivuusportaalin lanseeraustilaisuus

Lopuksi...

Mihin VM:n tulisi panostaa eniten julkisen hallinnon ICT-toiminnan ohjauksessa?

1. Yhteiset ICT-palvelut kunnille ja valtiolle (esim. asiointitili, Vetuma, SADe)
2. Yhteisten menetelmien ja suositusten kehittäminen (Arkkitehtuurit, JHS, standardit, mittaaminen...)
3. Yhteisen arkkitehtuurityön organisointi ja ohjaus
4. ICT-palveluiden järjestämismallit – kokonais kuvan selkeyttäminen (JIP, VIP, Tiera jne.)
5. Pitäkää näppinne erossa erossa kaikesta tästä!

Kiitos

ville-veikko.ahonen@vm.fi